

Salut, economia i política

«El binomi salut i economia és indestriable i la política pel bé comú troba el camí»

Estem entrant a l'any esperat: 2021 per deixar endarrere el malson del 2020. Els humans necessitem posar les nostres esperances en la millora de les vides i ens costa gestionar el temps i les incerteses. L'any 2020 serà l'any de la Covid-19, l'any de la vulnerabilitat local i global, dels confinaments i l'any de la ciència i els professionals sanitaris. L'any 2021, de moment, l'any de les vacunes per combatre la pandèmia, any de l'assalt al Capitoli, i de la incertesa de l'economia en plena crisi econòmica i social. Espero per a Catalunya l'any de decidir la llibertat.

Les xifres declarades d'infectats en el món arriben a 90 milions i 2 milions de persones mortes. 425.000 persones a Catalunya amb proves positives, un 5,5% de la població encara que caldria sumar-hi a moltes persones en la primera onada que no varen tenir comprovació virològica (els experts diuen que caldria duplicar o més que triplicar com a mínim el nombre actual; potser un 15-20% de la població de Catalunya ha estat en contacte amb la infecció, amb símptomes o no). Alta transmissió comunitària amb més del 10% de positius en els cribratges (més de 200.000 proves setmanals), increment d'ingressos hospitalaris, 2356 i almenys 459 a UCI i una taxa de reproducció de 1,44%. Risc de rebrot de més de 640. 17.545 persones mortes; el 83% són persones majors de 74 anys. El 30% de les persones mortes de la Covid-19 vivien en residències geriàtriques.

En absència de tractaments els estats imposaren confinaments molt estrictes en la primera onada. La Xina imposà tancaments domiciliaris durant els primers mesos del 2020 i progressivament molts estats asiàtics, europeus, oceànics i americans van prenent les mateixes mesures. En la segona onada i en aquesta tercera onada o repunt de la segona hi ha més desigualtat en les mesures molt condicionats per l'economia. Regne Unit, Alemanya, entre altres, tornen a mesures molt restrictives i a Catalunya confinaments municipals i tancaments sectorials.

L'autorització per part de les Agències nacionals o regionals de les primeres vacunes, Pfizer, Moderna i Oxford (a Regne Unit), està permetent iniciar, molt desigualment en el món, la vacunació poblacional. La caiguda hiperaguda de l'economia mundial (amb semblances amb les guerres mundials del segle XX) i local durant el primer quadrimestre pels tancaments imposats va generar baixades del PIB entre 10.4% en el G20. A Catalunya, entre març-abril, es van presentar 89.275 ERTOS (expedients temporals d'ocupació) afectant 657.887 treballadors. El 72% dels ERTOS eren del sector serveis (restauració, comerç i serveis a les persones, esports, cultura...).

Les dades actuals indiquen que a Catalunya hi ha 506.600 persones a l'atur i 40.000 expedients de regulació temporal d'ocupació amb 175.000 treballadors afectats. L'atur actual a Catalunya és del 13.23% (Espanya 16.26%, Andalusia 30%, 21% Extremadura). La franja d'atur arriba al 34% entre el 16 i els 24 anys.

La dependència molt alta de l'ocupació catalana del turisme, intern i internacional, i el comerç ha generat molta destrucció d'ocupació, increment dels aturats o ERTOS. La gestió de la pandèmia requereix mirada de present, de demà i de futur. Requereix decisions efectives sanitàries, socials i econòmiques a curt i mig termini, pensant en el llarg termini. La vacunació massiva ha de prioritzar els grups de major vulnerabilitat i personal essencial.

A Catalunya tenim unes 250.000 persones de més de 85 anys, entorn 450.000 de més de 80 anys i 720.000 de més de 75 anys. Uns 200.000 professionals sanitaris i sociosanitaris en l'àmbit residencial.

Israel ha vacunat ja 20% de la població, Emirats Àrabs 10%, USA 2%, Dinamarca, Regne Unit 2%, Espanya 0.59%, Catalunya 0.69% (53.343 persones vacunades). Cal disposar de vacunes arribant a un 10% almenys de la població (770.000) a finals de febrer, persones majors de 75 anys, persones que viuen en l'àmbit residencial i personal essencial. Cada any s'administren a Catalunya més de 3 milions de vacunes del calendari vacunal recomanat i unes 700.000 persones són vacunades de la grip estacional.

L'efecte de la vacunació poblacional no és immediat i els mesos més crítics són el primer trimestre d'aquest any i cal fer prevenció de la transmissió i del col·lapse sanitari. La greu contradicció de Catalunya és no disposar d'instruments socials i econòmics per fer front a les crisis secundàries a la sanitària ni a reformes estructurals.

La caiguda del PIB de Catalunya l'any 2020 és del 13.5% (Espanya del 18.5%, Balears 22%, Canàries 17.9%, C. Madrid 13.6%, UE 11.4%, OCDE 10.%) i dubtes de l'economia del 2021. Dels Estats que configuren el G20 només la Xina ha recuperat el PIB des del 2020.

Cal control sanitari de la pandèmia i minimitzar els danys socials i a l'activitat econòmica. No destruir negocis, empreses, activitat d'autònoms per poder tenir temps de refer-se o reconvertir-se. I exigir tenir el protagonisme en els fons europeus de reconstrucció europea, per a liderar pel futur la nova economia sostenible catalana. Està en joc el bé comú.

Cal ser bel·ligerant amb els que ens acusen que el repte nacional de Catalunya defuig del present; al contrari és pel present de demà i del futur. Els Estats més petits amb models de desenvolupament socioeconòmic sostenible tenen més capacitats per liderar les incerteses i poden minimitzar millor les desigualtats. I més en el context europeu amb més possibilitats d'accedir a fons europeus amb projectes transformadors que encaren els reptes actuals. El binomi salut i economia és indestruïble i la política pel bé comú troba el camí.